

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinnon uudistaminen

I työpaja 11.5.2026

Taija Paasilinna
Opetusneuvos

Työpajan aiheet

- Nykytila, uudistuksen lähtökohdat ja aikataulu
- Tunnistettuja muutostarpeita
- Perustetyöhön osallistuminen
- Kysymyksiä, keskustelua
- Padlet-kysely muutosehdotuksista

Voimassa olevat tutkinnon perusteet

- [Tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinnon perusteet](#) on viimeksi uudistettu vuonna 2017 vastaamaan ammatillisen koulutuksen reformin mukanaan tuomia uudistuksia ja ne tulivat voimaan 1.1.2018.
- Tutkintoon on annettu sen jälkeen muutosmääräyksiä koskien lainsäädännön muutoksia kuljettajan ammattipätevyyden tutkinnon osassa.
- Tieto- ja kirjastopalvelujen at (150 osp) sisältää kaksi osaamisalaa, Kirjastopalvelujen osaamisala ja Kirjastoautopalvelujen osaamisala.
- Työelämässä varsin hyvin tunnettu tutkinto, jota edellytetään usein työpaikkailmoituksissa.

Tutkinnon muodostuminen

- Tutkinto muodostuu pakollisesta tutkinnon osasta **Kirjaston asiakaspalvelu** (50 osp) sekä osaamisalan pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista (100 osp), jotka jakautuvat:
- **Kirjastopalvelujen osaamisalla Kirjaston sisältöpalvelut** -tutkinnon osan (50 osaamispistettä) ja kahden valinnaisen tutkinnon osan (50 osaamispistettä) suorittamista.
- **Kirjastoautopalvelujen osaamisalalla Kirjastoautopalvelut**-tutkinnon osan (65 osaamispistettä), **Kuljetusalan perustason ammattipätevyys** -tutkinnon osan (10 osaamispistettä) ja yhden valinnaisen tutkinnon osan suorittamista (25 osaamispistettä).

Kirjastoalan koulutukset viitekehyksessä

Tutkintojen viitekehyksen taso 4

Liiketoiminnan perustutkinnossa tutkinnon osia, mm:

- Kirjastopalvelut
- Kirjaston opastamispalvelut

Tieto- ja kirjastopalvelujen at

Taso 6

Kirjasto- ja informaatiopalvelut (tradenomi AMK)

Taso 7

Informaatiotutkimus, kandi ja maisteri

Peruste uudistuksen aikataulu

**I työpaja 11.5.
Lähtökohdat ja
muutostarpeiden
kartoitus, Padlet-kysely**

Käynnistys
Kevät 2026

Työpajat ja
luonnosten
laadinta kevät-
syksy 2026

Lausuntokierros
loppuvuonna
2026

Käännettäväksi
marras-
joulukuu 2026

Perusteiden
julkaisu
huhtikuu 2027

Uudistetut
perusteet
voimaan
1.8.2027

**Työelämätoimikunta
27.4.
Kirjastoseuran
uutiskirje,
Kirjastopäivät 3.-5.6.**

Tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinto

SUORITETUT TUTKINNOT 2024

Tutkintoja yhteensä

90 kpl

Suorituskieli
suomi

100 %

Suorituskieli
ruotsi

0 %

Kirjastoautopalvelujen
osaamisala

6 kpl

OPISKELIJAT JA OPINNOT

Tutkinnon osia 2024

336 kpl

Opiskelijoiden määrä 2024

Opiskelijamäärä

117 hlöä

Uudet opiskelijat

99 hlöä

NÄYTÖN SUORITUSPAIKKA

Työpaikka

98,21 %

Oppilaitos

0 %

Oppilaitos ja
työpaikka

0 %

Tieto puuttuu

1,79 %

Opintojen
tavoitteena
koko tutkinto

99,1 %

Sisältävät
oppisopimus-
jaksoja

1/3

Koulutuksen järjestäjät

6 kpl

OPISKELIJA- JA TYÖELÄMÄPALAUTE

Opiskelijapalaute

4,9

Työelämäpalaute
työpaikkaohjaajat

4,7

Valtakunnalliset tutkinnon osat tutkinnoittain vuonna 2025

Suorituksen osa

Valmistuneet tutkinnon osat, lkm ≥ 10

☐ Kirjaston sisältöpalvelut	96
☐ Kirjaston asiakaspalvelu	91
☐ Kokoelmatyö	43
☐ Mediaohjaus	38
☐ Tapahtumatuotanto	32
☐ Viestintä ja markkinointi	29
☐ Hakeutuvat palvelut ja erityisryhmien palvelut	23
Yhteensä	352

Tutkinnon osat, joiden osasuorituksia eri tutkinnoissa alle 10 (karkeist u

Jos osasuoritusten summa eri tutkinnoissa on yli 10, summa näkyy ilman karkeistusta

Suorituksen osa	Valmistuneet tutkinnon osat, lkm
☐ Kirjastoautopalvelut	alle 10
☐ Kuljetusalan perustason ammattipätevyys	alle 10
☐ Oppimisen palvelut	alle 10
☐ Tutkijapalvelut ja erikoiskirjastojen tietopalvelut	alle 10
Yhteensä	12

Tutkinnon suorittaneiden pohjakoulutus

Vuonna 2024, prosenttia

Yo-tutkinto	Ammatillinen tutkinto	Opistotaso tai ylempi ammattillinen	Amk	Alempi kk	Ylempi amk	Ylempi kk
45,9	45,9	5,4	5,4	12,9	<3,6	12,9

Tunnistettuja muutostarpeita

- Osaamisalojen tarpeellisuus? Kirjastoauton kuljettajaksi voi pätevöityä tutkinnon osien kokonaisuudella, joka muodostuu esim. kirjaston asiakaspalvelun sekä kuljettajien ammattipätevyyden tutkinnon osista (kirjastoautopalvelut –tutkinnon osassa päällekkäisyyttä pakollisen tutkinnon osan kanssa)
- Eri asiakasryhmien kohtaaminen (mm. lapset, nuoret, seniorit), erityisesti lasten ja nuorten kanssa työskentely mainitaan työpaikkailmoituksissa
- Kirjastojen laajentunut oheispalveluvalikoima ja yhteistyö (esim. harrastetilat, kokoustilat, taidenäyttelyt) sekä itsepalvelukäytännöt
- Päällekkäisyyden vähentäminen, esim. asiakkaiden opastaminen on nyt monessa tutkinnon osassa, tietoturva kahdessa

- Oppimisen palveluja ehdotettu poistettaviksi; palvelujen opastaminen asiakkaille ja tapahtumien tuotanto toteutetaan joka tapauksessa eri kohderyhmille ja toimintaympäristöissä
- Kokoelmatyössä aineiston valinta ja hankinta sekä e-aineistojen koekäyttö eivät yleensä kuulu ammattitutkinnon suorittaneen tehtäviin, menevät kirjastonhoitajatasolle. Sopivaa sisältöä päivittäinen kokoelmanhoito eli aineiston käyttökuntoon saattaminen, poisto, varastointi ja ylläpito
- Henkilöstön perehdyttäminen toistuu eri tutkinnon osissa, mietittävä vaatimustaso
- Digitalisaatio kaikessa toiminnassa

- Muuttuneet markkinointi- ja viestintäkanavat: netin ja somen suuri rooli
- Markkinointikampanjoiden suunnittelussa ja päättäväviestinnässä katsottava vaatimustaso
- Tutkijapalvelut ja erikoiskirjastojen tietopalvelut –tutkinnon osassa päällekkäisyyttä, fokusoinnin tarvetta

Kaikkia ammatti- ja erikoisammattitutkintoja koskevia:

- Uusi ammattitutkintojen yhteinen osaamisen ja arvioinnin kuvaustapa käyttöön
- Joustavuuden ja valinnaisuuden lisääminen
- Muiden tutkintojen kanssa yhteisen osaamisen hyödyntäminen
- Sukupuolineutraali terminologia

Joustavuuden lisääminen at ja eat -tutkinnoissa

- Valinnaisuuden lisäämisellä ei tavoitella tutkintojen sisältöjen laajentamista nykyisestään, ellei se ole alalla työskentelyn kannalta perusteltua.
- Ohjeelliset AT ja EAT -tutkintojen tutkinnon osien laajuudet 15, 30, 45.
- Periaatteet paikalliset tutkinnon osien, korkea-asteen opintojen ja toisten tutkintojen tutkinnon osien joustavampaan sisällyttämiseen tutkintoihin. Huomioiminen tutkinnon muodostumisessa.
- Yhteisen ja läpileikkaavan ammatillisen osaamisen tarkastelu ja tuottaminen perusteisiin. Digivihreän siirtymän edellyttämä osaaminen, 7 yhteistä valinnaista tutkinnon osaa joista 3 ammattitutkintoihin.
- Digivihreän osaamisen tuominen myös suoraan tutkinnon perusteisiin ammattitaitovaatimuksina ja tarvittaessa erillisinä alakohtaisina tutkinnon osina.

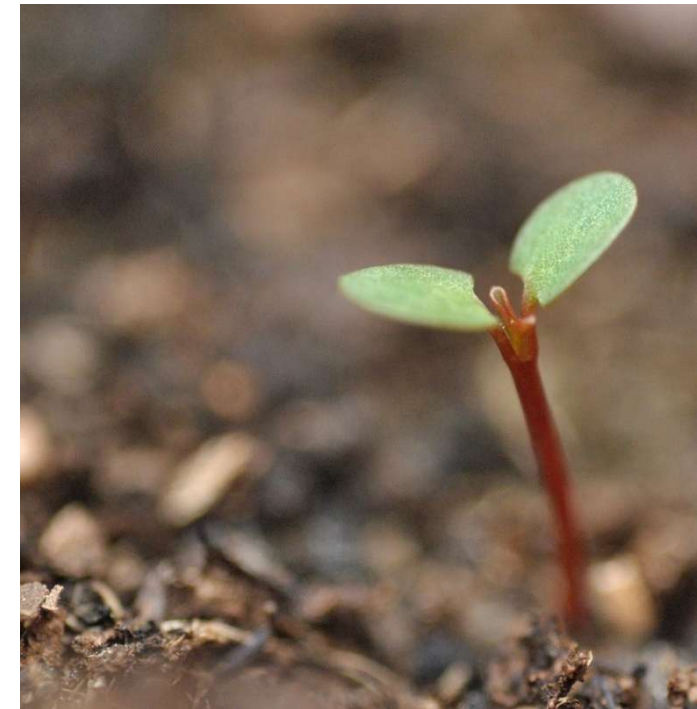
([TUTKE 4 – työryhmän suositukset](#) tutkintojen joustavuudesta)

Valinnaisuus tutkinnon muodostumisessa

- **Tutkinnon osa/osia toisesta perus- ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta, 15 – 30 osp**
-Voimassa olevista toisen tutkinnon perusteista
- **Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15 – 30 osp**
-Työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin
-Koulutuksen järjestäjä nimeää ja määrittelee laajuuden osaamispisteinä sekä ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.
-Voidaan sisällyttää vain siihen tutkintoon, johon suunniteltu.
- **Korkeakouluopinnot 5 – 15 osp**
-Tutkinnon ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.
- **Digitalisaatioon ja vihreään siirtymään liittyvä osaaminen**
-Digikyvykkyyden edistäminen työyhteisössä 15 osp
-Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa 15 osp
-Vihreän siirtymän edistäminen 15 osp

Miten voin osallistua perustetyöhön?

- Uudistusta voi seurata perusteen sivulla:
[Tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinnon perusteet | Opetushallitus](#)
- [Padlet-kysely](#) avoinna 12.6.2026 asti
- Kutsut työpajoihin julkaistaan myös Opetushallituksen [tapahtumakalenterissa](#)
- Lausuntokierros Lausuntopalvelussa marras-joulukuu 2026 (www.lausuntopalvelu.fi)
- Yhteydenpito Liiketoiminnan työelämätoimikunnan kanssa
- Opiskelijapaneeli 12/2026
- Toimeenpanon tuki ja tiedottaminen kevät 2027
- Yhteydenotot, palautteet ja kysymykset:
ammatillinenkoulutus@oph.fi

Kiitos!
taija.paasilinna@oph.fi